

Μοντέλο ερμηνείας των διαφυλικών διαφορών στη συχνότητα εκδήλωσης της Διαταραχής Ελλειμματικής Προσοχής/Υπερκινητικότητας σε αγόρια και κορίτσια

Κατερίνα Μανιαδάκη & Ευθύμιος Κάκουρος

Η συχνότητα και ο τρόπος εκδήλωσης ορισμένων αναπτυξιακών διαταραχών συχνά διαφοροποιούνται σημαντικά στα δύο φύλα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής/Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ-Υ), η οποία εκδηλώνεται στα αγόρια τουλάχιστον με τετραπλάσια συχνότητα σε σχέση με τα κορίτσια. Επιπλέον, φαίνεται να υπάρχουν και ποιοτικές διαφορές στη εκδήλωση της διαταραχής, καθώς τα κορίτσια εμφανίζουν συχνότερα τον Απρόσεχτο Τύπο της ΔΕΠ-Υ ενώ τα αγόρια τον Μεικτό και τον Υπερκινητικό-Παρορμητικό Τύπο. Οι διαφορές αυτές οδηγούν συχνά στην υποδιάγνωση της ΔΕΠ-Υ στα κορίτσια και στην ελλιπή παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας.

Διάφορα μοντέλα έχουν προταθεί κατά καιρούς για την ερμηνεία αυτών των διαφορών στην περίπτωση της ΔΕΠ-Υ, με κυρίαρχα τα μοντέλα που επικεντρώνονται στην ύπαρξη διαφορετικών προδιαθεσιακών νευροβιολογικών παραγόντων στα δύο φύλα. Στην παρούσα εισήγηση προτείνεται ένα εναλλακτικό ερμηνευτικό μοντέλο, το οποίο βασίζεται στις υπάρχουσες θεωρητικές προσεγγίσεις του φαινομένου αλλά και στα πιο σύγχρονα διεθνή και ελληνικά ερευνητικά δεδομένα. Το μοντέλο αυτό μελετά τις πρακτικές κοινωνικοποίησης που υιοθετούνται συνήθως από τους φορείς κοινωνικοποίησης σε αγόρια και κορίτσια, και οι οποίες απορρέουν από τις κυρίαρχες κοινωνικές αντιλήψεις για το ρόλο του κάθε φύλου, ως παράγοντα ο οποίος συμβάλλει στην πρόωμη καταστολή των εξωτερικευμένων συμπτωμάτων της ΔΕΠ-Υ που οδηγούν συνήθως στην παραπομπή των παιδιών αυτών στον ειδικό.

Συζητείται επίσης η συμβολή τέτοιων προσεγγίσεων τόσο στη διαφοροποίηση των διαγνωστικών κριτηρίων για τη διάγνωση της ΔΕΠ-Υ ανάλογα με το φύλο όσο και στον εντοπισμό παραγόντων κινδύνου για την εκδήλωση της ΔΕΠ-Υ σε αγόρια και κορίτσια αλλά και στο σχεδιασμό καταλληλότερων θεραπευτικών παρεμβάσεων για κάθε φύλο.